

GIÁ BÁN	
DONG-PHAP	NGOAI-QUOC
Mỗi năm	3.00
Thứ tháng	2.50
Thứ tháng	1.50
Mua báo phải trả tiền trước	
Thứ và quan sát gửi cho	
M TRẦN-DINH-PHIEN — Al	
làng quảng cáo, việc tiếng	
tin thương-nghi trước,	

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-tịch: Ông Ché-bat
HUYNH-THÚC-KIÄNGQuan-ly
TRẦN-DINH-PHIENBÁO-QUAN
Đường Đồng-Ba — Huế
Giá-thép: mỗi số 62
Giá-thép: TIẾNG-DÂN — Hué

Khi ước mong
làm một việc tân
bộ, chính là đã
làm việc tân bộ.
(Rollin)

NGÀY KỲ-NIỆM ĐỆ-TAM CHU-NIÊN BÁO TIẾNG-DÂN

Ngày 10 Aout năm 1930 này là ngày kỉ-niệm đệ-tam chu-niên của Bản-báo. Mè dắt nuôi cún, cha trời dạy học, một tiếng oa-oa đầu mồi dò mà nay đã nghiêm-nhiên làm « ông ba tuổi » !!. (1)

Năm và ngày tháng là một thử của báu trong kho vò-lận của bác Tạo kia cung cấp cho loài người một mực quân bắng, không ai được lấy thừa, mà cũng không ai phải chịu thiểu, khác nhau là tại biết dùng cũng không biết dùng mà thôi. Phương Đông ta thường nói: « Vui vẻ thi hiêm cho ngày vắn, buồn rầu lại khò cho ngày dài », mà Tây-triết cũng có câu: « Ngày giờ vẫn với kẻ ngurdot mà dài với kẻ biền-triết » (Le temps est court pour le sot, mais long pour le savant). Muôn đoán định năm tháng ngày giờ dài vẫn cho dùng với chán-ly, ai dã trãi qua cõi đời thi cũng công nhận hai câu nói trên là lời nói lich-duyệt kinh-nghiêm.

Báo Tiếng-Dân ra đời ba năm nay, kè tuồi thi chưa được baonhiều, vẫn nâm-ý trong phem - vi ẩn-tri, mà ngoảnh đầu xem lại thi trong khoảng thi giờ ngắn ngài dã trãi qua đó, hẽ ngoài hoàn-cánh thay đổi biến-thiên thế nào, hẽ trong tinh thế dâng cay chua xót thế nào, trong đoạn lịch-sử vui lì huồn nhiều ấy, theo lè « ngày dài cho kẻ buồn » nói trên thi trong ba năm mà gần như mấy thế-kỷ. « Cực lóng ăn trái khổ qua », cốt giữ gìn một cái co-quan ngôn - luận chân-chính trong xữ cho không phu bản sắc hai chữ Tiếng-Dân; cái tinh cảnh « nuốt dâng » kia, đầu kẻ bàng quan chưa ném dến mà cũng có thể tưởng tượng cái mùi ấy ra thế nào vậy.

Trong ba năm nay, kè là 1095 ngày, mà báo ra là 306 số; tuy vi tinh cảnh eo hẹp, chưa được thường thường qua lại chuyện trò với bá con anh em như các bạn đồng-nghiệp ra hàng ngày, song trong 156 tuần-lần, trừ mỗi năm vào khoảng đầu năm có nghỉ một tuần, còn ngoại ra mỗi tuần nao cũng hồn chuyện với độc-giả hai lầu. Chỉ xét việc dâ qua trong khoảng ba năm trên mặt o-hào-gây, học-thuyết chon chinh của biến-triet đồng-tay, tinh-hinh biến-thien trong hoàn-canh xã-hội, tẩm-lòng ngay-thai của nhà ngôn-luôn cũng thien-tinh với anh em

bá con anh em, mục den giấy trắng, nét chữ rõ ràng, đầu cho biển cạn nái mòn, trong đoạn lịch-sử báo giới ở xứ ta cũng không thể nào tiêu mất được. « Tinh-Vệ vẫn oan-nhiều, ngày tời non tày tha dã sôi; Ma-cô tuy tuồi nhỏ, dù xem biếu thâm-hoa-còn-dâu ». 精衛山海石, 麻姑年少, 已石作精衛桑田 (精衛移桑田) (2) Câu phu-cô-nhân, thật không khác gì vi Tiếng-Dân mà vê bức truyền-thần vậy.

Trên là nói chung cả lịch-sử ba năm, nay xin nói riêng về năm nay. Hai kí-châu-niên trước, báu-hảo theo lệ thường « chung-niên » kẽ-toán » mà thuật lại tóm-tắt dài - lược những chuyện trong năm. Năm nay thi không theo lệ ấy mà phải theo biến-le (irregular) là vì hai cõi này:

Tôn-chi và mục-dich của Tiếng-Dân năm nào cũng như năm nào, ba năm không khác gì một ngày, mà có sống được ngày nào thi cũng giữ con đường quang minh chính-dai ấy. Ai dã đọc đến Tiếng-Dân thi ném một miếng cũng biết mui-toán-danh (審—閱—全—篇), huống qui-dict giả dã quen biết trên 3 năm nay thi chén-tưởng Tiếng-Dân thế nào, dã rõ thấu cả, không cần phải nhắc lôi. Đó là một cõi. Còn một cõi nữa: cũng một tờ báo thái độ như vậy, cũng dắt tõ ngày trời như vậy, mà vẽ hai năm trước có cái vẽ buồm xuôi gió thuận, đầu có một dôi khi dòng tõ, chẳng qua trong một lúc tam-thời; đến cái năm thứ ba này thi hoàn cảnh lâm đều rắc rối: tiếng bom liêng súng-xen với tiếng than liêng khóc mà kêu reo trên mặt giấy; thử dò tờ báo ra xem thi trong đám-máu-den (3) kia lợi pha vào một ít máu dò, càng kẽ bao nhiêu lại càng đau lòng bấy nhiêu!

« Thời-dung kè nỗi ly-linh nứa. Chuyện cũ dùi hưu rất khó nghe. »

西音真說離情苦
舊事淒涼不可聽
Xin mượn câu này mà thay bài kí-niệm năm thứ ba.

Theo nhà Thục-vật-học dâ nghiêm, « pham-thu cây-sinh » nói dắt-sỏi thi da sạm vóc gầy, không được sum-sê-tươi - lối như cây-sinh nói dắt-rõ, song vì cái-cõi-quanh không chỗ-nương-dựa, nên dám mua giải-nông mà cứ đứng một mình. Nhà-y-học-phuong-dong

NGÀY KỲ-NIỆM BÁO

ĐỆ-TAM CHU-NIÊN

Thời-dai ngày nay là thời-dai chuồng-kê thiêu-niên mà rẽ bón lão-dai. Không biết đối với báo-giờ, người ta có cái tu-jrung & chán già chuồng-trè ấy không? Đến ngày mai 10 Aout 1930 này, báo Tiếng-Dân định làm là Đệ-tam chu-niên, mà gần mây tháng nay, thấy ở xứ ta, báo mới dưa nhau ra đời nhiều lâm. Đối với các tờ báo ra đời sau còn trẻ hơn, thi Tiếng-Dân làm cái « ông ba tuổi » nghe cũng có thú. Hiện nay trong báo giới bên Pháp đương-tình cuộc kí-niệm rất lớn là kí-niệm ba-trăm-năm của tờ báo Gazette. Tờ báo này ra đời ngày 30 Mai 1631 đến ngày 30 Mai 1931 là ngày kí-niệm tam-bách-chu-niên, nên các nhà báo toàn-hợp nhau làm lễ kí-niệm lớn. Thế thi Tiếng-Dân đối với tờ báo Bành-lô 300 năm kia, lại còn trẻ quâ.

Theo con-nết-dai quan-thi Bành-lô không phải là sống lâu mà Dương-lô không phải là chết-trẻ, tho yêu không lấy ngày giờ năm tháng mà đoán-dịnh. Song ta thử ôm một cái hy vọng trường-sinh mà giả-dịnh như báo Tiếng-Dân mà sống như tờ báo Gazette nói trên, thi đến ngày 10 Aout năm 2227 sẽ là kí-niệm Đệ-tam bách-chu-niên cho báu-thi-choi. Nhưng có một điều không-liệu trước đây là hoàn-cảnh-lúc bấy giờ ra thế nào? Đéc giả-thú-tưởng tượng xem.

Hay chuyện

ta có nói: « người đương-lúc tuồi nhỏ mà bùi-lieu-tát bệnh-nếu biết-dieu-duong thi ngày sau sống-lâu ». Nhưng một mình và sống-lâu thi không dám chắc vào-dâu, sống-cây-sinh-dắt-sỏi, tuồi nhỏ-nhiều-bệnh, thi chính là cái-canh-dia của « Tiếng-Dân ». Trâm-mỗi-ruột-tâm, còn chút-tơ-nào, thi kéo-chút-tơ-ky mà công-biến cho bá-con. Duy có một điều-dâng-phản nán-là trong xã-hội ta nói đến mực-lụa thi lâm-người muôn nghe mà nói chuyện sâm-dâu thi nhiều người sinh-chán, soi-tò kia cũng khó-lòng mà no-dù-tươi-lõi! Vậy xin mượn bài thi từ-tuyệt-này lâm-kết-luận: Tiếng-quyên-xao-xác-gọi canh-năm, Dẫu-lì-thêm-lò-nỗi-dói-lâm. Dương-lieu-lưu-ai-trang-sáng

giỏi?

Tiếc-vui-múa-hát-văn-chưa-nhâm!

子規啼做五更時
起觀露多節節稀
不借雨潤楊柳川
玉人歌舞未肯歸

Mấy lời thành-thực, biến-Tinh-Vệ vẫn chưa-bàng-máu Ma-cô còn-trê-mỗi, chúng ta hãy cùng-nuôi-cái-mỗi-hy-vọng-chung-sau-này.

Tiếng-Dân

(1) Tay-agan-có-câu: Cả-ông-ba-tuồi, có-trê-còn-trên-tuồi.

(2) Xưa-có người con gái bị chết-chim dưới-biển, sau-nó-làm-chim-Tinh-Vệ, ngày-thường-thì-dâi-lấp-biển.

(3) Mùa-den-tóc là mục viết-trên-báo

Bay nhô-thua ai-chảng-lé-năm. Một-ngòi-bút-sắt-cứng-zoay-zem. Mây-dòng-nước-chảy-xoa-dâu-vít. Trâm-mỗi-ta-vương-héo-ruột-tâm. Mực-khắc-giấy-reo-tuồng-dỗ-llop. Ngày qua-tháng-lại-chân-ba-năm. Gây-dòn-vân-khổ, nghe-càng-khổ. Ngodi-của-kia-ai-ké-thường-ám?

II
Trí-đam-thở-hồi-đã-là-ai?
Trò-biển-mênh-mông-khéo-ngâm
ngài.
Hàng-giả-lụa-hồ-trông-choáng-mắt.
Non-cao-nước-thâm-de-ngoài-tai!
Đã-deam-le-không-phu-càng-mực,
Nhà-thắng-lòng-den-nhuộm-lâng-või.
Chát-dinh-gọi-là-ngày-kí-niệm.
Tuổi-trời-lên-mỗi-đã-là-hay.

Tiếng-Dân
CHUYÊN VỤ

Câu-chuyện-niên-lich

Trò A, người-Trung-ky, có người cha-làm-việc-ở-Bắc-ky, nêu-theo người-chú-ra-ngoài-Bắc-học-tại-một-trường-so-hoc. Ký-nghi-hè-dần, trò A-lại-trở-về-thăm-cha-mẹ.

Trò A rái-ham-hoc, lại-hen-hiem-lõi, trong-lò-trò-cú-dung « major » ném-cuối-năm-hoc-khi-về-nhà, cái-gói-sách-hoc-của-trò-lại-deo-thêm-một-quyen-sach « Niên-lich-thông-thư » của-nhà-trường-thuờng. Sach-day-bao-ha-trâm-truong-mà-một-phần-nói-về-niên-lich.

Trò A được-quyen-sach-phần-phu-thuong, mang-quyết-cú-ôm-dọc, mà-càng-dọc-trò-lại-càng-sang-sốt, tự-hủ-via-lý-minh-vi-trong-sách-dạy-cho-biết-ngày-lành, ngày-dù, giờ-lợi, giờ-hại, cho-dễn-tuồi-gi-thì-này-nào-dùng-dì-hường-nào, mang-gi-thông-nào-dùng-làm-viec-gi-v.v... mà-xưa-nay-nào-trò-có-biết-như-vậy-dù-mà-giữ-gìn! Nếu-không-có-tai-họa-chi-zây-dawn-dó-cũng-là-may-lâm-rồi. Bay-giờ-trò-sẵn-quyen-sach-trên-tay, quyết-không-khi-não-dại-như-trước. Trò-đó-không-hồi-não-trò-race-va-khô-mà-không-dò-sách-race-xem-thì-ngày- ấy-có-nên-di-không.

Một-hôm, trò-cũng-xem-sach-rồi-tò-ra-bộ-buồn-rầu-dồn-bèo-hay-nói-với-người-cha:

« Cha-ơi! Chờ-khi-cha-di-bởi-mà, cha-có-có-cho-ký-tuồi-cha-với-tuồi-mà-không? »

Sao-con-lại-hồi-lâm-vây? coi-tuồi-mà-làm-chi-con! Lý-số-là-nhưng-bù-thuyêt-ở-bên-Tàu-truyen-sang, mà ngay-nay-bên-ky-họ-không-dâng-nhà, con-không-nghe-nói-chanh-phu-họ-hà-lệnh-câm-âm-lich-dâ-tuyet-cái-né-mé-tin-cho-người-Trung-hoa-sao?

Con-não-có-biết-chuyen-bên-Tàu, nhưng-chi-thay-phai-cho-con-quyen « Niên-lich-thông-thư », dò-rà-xem-mới-biết-ngày-có/ngày-hung/ngày-kết, tuồi-có-tuồi-khác-tuồi-hợp... Ta-dâ-bảo-dó-dều-là-mè-tin-hù-lieu-kia-mà!

— Hò-lieu-lieu-sao-mà-phát-và-khuyen-hoc-trò-dọc-sắc-ky? lại-còn-phát-và-các-làng-bất-mùa-nửa-kia? Minh-binh-dân-nào-có-hieu-thieu-cá-ngheo-à-sau-za-huyễn-bí...

— Vày-con-xem-trong-sách-ky-thì-tuồi-cha-thé-ao?

— Tuồi-cha-với-tuồi-mà-không-nhau, nếu-lý-nhau-thì-sinh-dé-không-lợi, con-phải-chết-sớm, mà-dù-cái-số-cha-mà-cũng-không-lưu

HOÀN-DU TRÊN CÁC TỈNH CẤU

Thành-sự-thiệt-chảng!

Thắng-thiên-dòn-dịa, nhưng-dòn-dòn-tuồng-này-xưa, đến-thế-kỷ-20 nay-dò-thực-hiện-cù; mà-khoa-hoc-tiêu-bộ, nay- người ta-lại-chứ-y-dea-chuyen « Hoàn-du-trên-không » nứa!

Sự-nghiên-cứu-này-là-bởi-cái-ly-trường-« hoàn-du »-nguyệt-cát-mà-khoa-hoc-trường-ra, nay-dò-gần-dến-thời-kỳ-thực-hành, sẽ-làm-nghiêm-nay.

Từ-dịa-cầu-này mà-di-déo-các-tỉnh-cầu-khác-trong-giữa-khoảng-không-này, có-thì-thành-công-dược-không? Bò-là-một-cái-viên-de-tát-mà-các-nhà-thiên-vân-học-cùng-khoa-hoc-dang-nghiên-cứu-một-cách-cấp-thiết. Theo-các-mặt-thông-thường-xem-qua, cho-là-một-dòn-mông-trưởng, không-sao-thực-hiện-dược; nhưng-cứ-theo-lối-khoa-hoc-lần-bò-này-nay-thì-có-thể-tin-rằng-chuyen-ky-sẽ-có-một-này-thành-công.

Cái-tiền-lửa-kết-to-lớn-là-lòng-kia, hiện-ở-trên-Nga-dang-chế-lạo. Cái-tiền-ký-là-một-thứ-tiền-dưa-người-ta-lết-trên-không. Trong-lòng-Ấu-châu-nước-Bồ-có-một-thứ-sóng-sóng-lớn-bản-xa-dến-75-dặm, từ-nước-Pháp-mà-bản-dến-nước-Anh, còn-cái-sóng-lên-cao-dến-25-dặm. Từ-khi-bắt-ra-cho-dến-lúc-hòn-dòn-sau-xuống-dung-trên-một-cái-vết-chuồng-ngại-gi, cái-tốc-độ-của-viên-dòn-cùng-mang-chóng-một-mực, không-có-cuối-gi-máu-chạm-khác-nhau. Người-di-hoàn-du-trên-không-sẽ-từ-lỗ-miệng-cái-sóng-ky-bắn-ra, sặc-bắn-xa-dài-khai-quanh-khắp-cá-quả-dịa-cầu-28-lần. Cái-công-cụ-di-trên-không-này, sóng-hòa-tiền-dâ-trên-nhà-Thiên-vân-dài-nước-Pháp-xuất-một-giải-thưởng-dè-ly-chọn-và-nhà-cơ-khi-nước-Bồ-lành-chế-tạo, đại-trong-một-năm-nữa-sẽ-hoàn-thành. Cách-dùng-dòng-lực-mà-hỗn-tiền-này, khác-hỗn-với-hỗn-thứ-dịn-khác: không-dùng-thu-thuộc-sóng-mà-chỉ-dùng-sắc-diễn-nghĩa-là-dùng-sắc-diễn-dè-xát-nhau-mà-dâng-lời. Bò-là-việc-dang-làm-chu-thanh-song-cũng-chắc-là-giải-quyet-dược: sự-mạo-hiem-hoàn-dù-trên-không, sẽ-thực-hiện-nay-mai.

Tên-lửa-chò-người-di-trên-không, dò-có-cách-thiết-by-vững-chắc: vè-mặt-dè-không-không-khi-bò-ngoài-dò-không-co-chút-gi-phòng-ngoại; còn-bèi-trong-dò-chùa-không-khi-càng-bèi-tri-như-cách-tiềm-thủy-dinh, chí-khác-dò-chùa.

Khi-hậu-thì-dò-hàn-thi-biển-vào-70-dộ, khi-hậu-ngoài-không-gian-dai-vòi-chi-2,3-dộ. Duy-có-mấy-dòn-khoa-nạn-chưa-hoàn-toàn-giải-dâng-dù-mà-không-thu-thuộc-sóng-mà-chỉ-dùng-sắc-diễn-nghĩa-là-dùng-sắc-diễn-dè-xát-nhau-mà-dâng-lời. Bò-là-việc-dang-làm-chu-thanh-song-cũng-chắc-là-giải-quyet-dược: sự-mạo-hiem-hoàn-dù-trên-không, sẽ-thực-hiện-nay-mai.

dâng-dù-là-chưa-nói-nhưng-ay-khôn-thiêt, và-họa-bại-khác.

— Vày-bây-giờ-phai-làm-thế-nào-con?

— Phai-xin-ly-dì-dì....

Người-mẹ-ở-ngoài-vì-vào-nghe-nói-dễn-tiếng-ly-dì, vào-hồi-dâu-duôi, mời-rò-câu-chuyen-giay-nén-là-bởi-cái-quyen-sach « Niên-lich-thông-thu »-tùa-con-minh-dược-thường! Bò-cũng-bản-tin-bản-ngoại, chỉ-biết-van-rầm-lên-mắt-tiếng:

— Trò-oi-là-chò-hết-sách-hoc-rồi-sao!...
Giang-Hie

quyet-dược-là-người-la-ở-trên-dịa-đi, công-cụ-bàu-tr

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÀ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC TRUNG-KÝ

nó cũng màu chết. Nếu si-vô không thọc huyệt cũng được, nhưng nếu quay rô-ti thi thọc nhuyệt tốt hơn. Cách thọc huyệt như thế này: lấy cùi dae nhọn mộc một bên mặt nó ra cho đút hết mán ở đó. Mộc mít xong là thấy huyệt chảy.

Cắt huyệt xong thì lột da. Tréo hai chân sau nó lên; cắt đứt da ở khía chán, rồi lấy dao rách da ở phần trong dài cho lên tới bụng. Hai bên đều làm như vậy. Sau cứ việc kéo lát da từ trên xuống dưới, lột hết da và hai chân trước là xong.

Cách bắt thỏ

Người ta thường tẩm báu tại nò mà xách lên. Bắt như vậy thường làm cho nó phải đau đớn, nhất là thỏ lớn và nặng càng bị đau lắm.

Muốn tránh sự tệ đó, thi một tay túm da cõ nó mà xách lên như ta bắt mèo và bắt chó vậy, còn một tay đỡ lấy móng nó. Làm như thế đãi it đau mà nó lại không cảm thấy.

Thỏ đẻ ăn thịt con

Sẽ đó là bởi trong đồ ăn của thỏ cái thiếu chất đạm. Người ta đã nghiệm biết rằng: nếu đồ ăn của gá đẻ thiếu chất đạm thi khi nó đẻ xong, nó bay mồ trống của nó ra mà ăn. Sự già mài ăn trống đó cũng giống như sự thô cai ăn thịt con vậy. Vì thế, lúc thỏ chưa và lúc nó đẻ phải cho nó ăn những đồ ăn bồ có nhiều chất đạm như lá lựu và kho dâu lạc thi về sau nó mới không ăn thịt con nó.

HẾT

SÁCH BẢN-QUÁN XUẤT-BẢN

Phép nuôi lâm	giá 0812
Phép nuôi lợn	0817
Chuyện vui I	0809
Chuyện vui II, III mỗi cuộn	0810
Bóng đá vĩ nhân II	0825
Văn văn I	0808
Văn văn II, III mỗi cuộn	0812
Ân bạc giấy giả I, II mỗi cuộn	0815
Gia đình giáo dục I, II mỗi cuộn	0820
Giấy và da	0810

Al mes, xin chiếu giá gởi tên và nhà
gởi thêm 0815 cuộn. Nếu mes hai quyền
trò lén thời thêm mỗi cuộn 0803 nữa
Tiếng-dân

CHÌ CÂY NƠI HÌNH

(PHIẾU - LUU VÀ XÃ - HỘI TIỀU - THUYẾT)

Tác giả: HECTOR MALOT
GIANG-HA dịch:

Số 61

Chương thứ ba mươi hai

(7 tập theo)

Con Bé-rin cái xưởng lồng quyền
sách nồng ở tầng dưới, nhưng lồng
tòng nó thấy trên cái lò sưởi lửa có
một cái khuôn ảnh Tô-trong phòng
không được súng ném không
rõ, nhưng nó đã quên iết nên cũng
thấy mập mờ ánh đèn trong
khuôn ảnh Ông Vă-phần nghe nó
đang lát đèn hót:

* Cái chì vậy? *

Ông Vă-phần vừa nói vừa lật
bản một cái máy điện tức thi một
đám ngon đến nhỏ đặt trước khuôn
bóng súng rực rỡ, cái ảnh kia cũng
tổng. Con Bé-rin mới đi lại gần
nhưng vừa trông thấy thi nó la lên
một tiếng rồi đánh rơi quyền sách
và Du-lịch thế-giới, cầm ở tay. Ông
Vă-phần bèn hỏi:

* Cái chì vậy? *

Ông Vă-phần thi hỏi mà con Bé-
rin nào có nghĩ đến chuyện trả lời,
nào có nghĩ câu hỏi của ông I nó
cứ cẩm châm nhìn cái ảnh kia,
anh mới người thanh niên mặc bộ
đồ đi, sẵn bắn đội mũ két, một
tay thi vén dây súng một tay thi rờ
đầu mới con chó săn, cái chon
dung ngồi rất tĩnh thần, trông như
người sống vậy.

Con Bé-rin trông cái ánh mà ràng
minh, nước mắt chảy lại lóng trên
hai má, mà nó cũng cử động ngo
sóng. Con Bé-rin tuy không trả lời

nhưng ông Vă-phần biết rằng "nó
khóc. Ông hỏi:

* Sao mà mày khóc? *

Bấy giờ không trả lời không
được; nó rán giọng mà trả lời,
nhưng vừa khóc vừa nói, câu nói
đã bị đoạn:

* Cái ảnh này... con ngài... *

Ông Vă-phần đang một hồi không
hiểu, đương chờ nó nói hết câu,
nhưng mới chấp ông nói:

* Mày thắc vông mà cũng nhớ thân
nhiều của mày phải không? *

- Đa thưa phải!

- Tôi nghiệp cho con ngài thật!

Chương thứ ba mươi hai

Sáng ngày baba sau hai người
cháu vào phòng ông Vă-phần để
xem thử lò như mọi ngày, thi thòg
con Bé-rin đã ngồi trong ấy. Cả hai
đã là hai phe nghịch, mà hai người
cháu đối với nhau cũng đương rinh
mò phòng bị lẩn nhau.

Bình nhựt thi đối với hai người
cháu kia, ông Ta-luôn chỉ cười gần
hay là làm thinh để lò lòng ac cảm
và khinh bi, nhưng ngày hôm ấy

dày những truyền đơn Công-sản và
treo cờ đỏ, hình như cờ đồng quân
chúng làm biểu-tinh ngày 1er Août.
Hoài nam lai cáo

Biểu tình và bãi công (Tin Arip 2 Août)

Ngày 1er Août ở tại nhà máy
Bản-thủy có 130 thợ thuyền đình
công; chiến lai mời kéo vào làm
việc.

Có một trăm người toan làm biểu
tinh, nhưng bị giải tán. Không có
việc gì xảy ra quan trọng.

Ở Bồ-lương ngày 1er Août cũng
có 3,400 người hội họp.

BÌNH-DỊNH

Hoặc có oan chẳng?

Ngày 29 tháng 4 & sở dệt Delignon
và Phú-phong có xảy ra vụ án trộm
tơ. Ông chủ sở có mồi quan Một
Đồn-phò đến tra xét. Kham được
một người trong sở hai chum có chỗ
chợt trầy, quan khảo già thi nó
cung xung, nhưng nó lấy tơ chưa
được bỗn lại trong sở.

Sau vì khô hình tra khảo, nó lại
khai là tên cao Nguyễn-Cửu và một
người thợ dệt xui dục nó ăn trộm.

Tên Cửu làm cao sở dệt này đã 28
năm thuở này được chủ tin dùng
mà bạn bè yêu mến, đã được
thưởng 2 cái mày-day và bằng cấp
tốt. Nay bị tên nọ cáo, giải lên
Huyện Bình-khê giao quan Huyện
tra khảo. Tên Cửu bị hai trận khô
binh, sự thiệt mạng phải chịu đờ
cho qua binh cự. Bùa sau quan
bắt ký án, tên Cửu kêu oan
không chịu ký, quan lại bắt khô
nha. Người vợ thấy vậy, đau lòng
quên cả phép tắc chạy ngang vào
trước công đường kêu lạy nỗi oan.

Quan bắt lính kéo-danh, người vợ
cũng bị lây nắm đòn đáy được.
Ngày 4 tháng năm thi quan bắt giải
hai vợ chồng Cửu và tên thợ dệt
xuống tỉnh, hiện nay đang giam tại
tỉnh. Người rõ tên cao Cửu là Chân-
ngoc-Minh có đơn kêu tại Tòa Sứ
Qui-nhơn, chưa rõ quan xử ra thế
nào

LAI CẢO

KHÁNH-HÒA

Tin thêm về cuộc biểu tình ở
Ninh-hòa

Hôm 12 Juillet khay truyền đơn
cộng sản rải khắp thành thị cho tờ
thôn quê. Ngày 17-7 có hơn 1000 dân
dân ông và dân bà cầm cờ đỏ làm
biểu tinh tới lại huyện Tân-dịnh
(gần Ninh-hòa) từ 6 giờ tới tám giờ
yêu cầu mấy tên yểm quan huyện
phải thả mấy người tù giam cứu ra.
Quan huyện phái trưởng lưỡng mội
hồi lầu. Từ 9 giờ có lính lập vòi quan
Sở xưởng, bắt hơn 100 người dân ông
và dân bà, hiện nay đã thả 60 người
rồi chỉ còn giam hơn 40 người. Ngay
nói người đầu đảng là Dương-Chu-roc
(người Tam-ký tỉnh Quảng-Nam)
cô dung lên diễn thuyết. Hiện nay
Dương-Chu-roc đã trốn mất, còn làm
nó rất lầm.

Hôm 27 Juillet lại thấy truyền
đơn rải khắp ở đâu cũng có, chừng
12 giờ khuya ngày 29 thi thấy ông
Cô và lính vào xét liệm Tân-thanh
bán cà phê nhưng không ai bị bắt cả.

Một người trông thấy

Biểu mời Đại-hội-dồng thường-niên

NAM-DÔNG-ÍCH

CÔNG-THƯƠNG-HỘI

Chung-vi vu-danh, Vua 100.350.000

Hội sở tại Vinh (Annam)

Chiếu theo điều-lệ khóa 28 và 29
chiếu theo biển-bản Hội-dồng Tri-sy
ngày 15 Juillet 1930, xin mời các ngài
Công-dồng Nam-Dông-Ích Công-Thương-Hội
đóng tầm giờ sáng ngày 24 Août 1930 (tức
ngày mùng một tháng bảy năm Canh-
Ngô) để họp Đại-hội-dồng lần-niên tại
nhà Chi-diêm Thành-hà, số 47, phố Lê-
Chium (Quai des Potiers) tỉnh Thành-hà,
để quyết-nghi những khoản sau này:

1 - Nghe tờ trình của ban Tri-sy.

2 - Nghe tờ trình của ban Kiêm-sát.

3 - Duyệt bản ty-lệ chung, các sổ
sách kinh-tâm, và định cách chia lời.

4 - Chú ý nhận Tri-sy tạm thời

5 - Cử một hay hai viên Tri-sy cùi lão
thay Ông-Đảng-vân-Úanh từ chức.

6 - Cử một hay hai viên Kiêm-sát

7 - Hội-dồng này phải có Cờ - đồng

bien-dien và Đại-dien dù làm chỗ 1010

cờ-phun thi mới đúng là.

Ban Tri-sy kính mời

CÔNG-TÌNH-LÝ (Lý-huân-hà - Cảnh-
0320 - Bản-ti QUAN-GIAI - B11
cung-cấp Thủ-Quản-hà)

Thầy giỏi thuốc hay mà
có lòng từ thiện.

???

AN MẠCH CHO BƠN MÀ KHÔNG LẤY TIỀN

Am-hiệu bệnh-linh người
Nam-la, am-mach chữa
bệnh, theo khóa học lần
thời, rất là thần hiệu, chỉ
có thầy thuốc

BIỂU-NGUYỄN ĐẠI DƯỢC PHONG

số nhà 121 hàng Bông

cây da cửa quyền

HANOI

Đêm nằm nghĩ lại mà coi :

Văn-minh càng liên-bộ, dâng-sá càng mở-rộng, ô-lô càng
chạy-dòng, bụi vào mũi càng nhiều...

Nếu không hay dùng dầu Khuynh-Diép, có tánh sát vi
trùng, thời sờ ba vạn sáu nghìn ngày, có may cũng chỉ còn một
vạn rưỡi thôi đó...

Bald - huyet - khu - phong

T
H
A
M
T
H
I
E
N
D
U
O
N
G

HAIPHONG

thì ông không sao đe qua một cái
nhịp như thế mà không nhao hãi
người kia một búa cho hả dạ. Hai
người kia thường hay lén giọng
trên với ông, vì họ ý mình là cháu
ông chủ, cháu thi ở trên người làm
việc; một người thi con ông em, một
người thi con bà chỉ ông chủ,
còn mình thi chỉ đờ mờ hối sôi
nướu mài mồi có một phần công
nghiệp lón lao trong cái cơ sở này
nay. Vậy được đe chúng sẽ col.

Nghỉ như thế ông Ta-luôn cũng
đi ra với hai người kia. Hai người
này cũng với phong minh mà
bản luận về chuyện con nhó đó;
nhưng ông Ta-luôn giác hai người
ra ngoài hiền; ô đó thi có nói đều
gi, trong phong ông Vă-phần cũng
không nghe. Ông Ta-luôn nói:

* Hai ông thưa con nhó kia ngòi
đe phong ông Vă-phần mà lây lát
lại chí? Nên hai ông baba này
mà không đến trá thi tôi đã nói
trước cho hai ông biết rồi, dâng

để cho hai ông biết hơn ông đán
tôi là ông Vă-phần cũng không biết
nó.

* Sao nữa? *

* Ông lại nói cho tôi biết rằng
xưa nay ông vẫn muốn tìm một
người cho thông minh, kia nhiệm
và cho trung lín mà ông có thể tin
cậy. (Còn nữa)

